

اولویت بندی اهداف، سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی دانشجویان
Goals Prioritization, Mental Health and Irrational Beliefs of the Students

Bahram Ali Ghanbari Hashemabadi

* بهرام علی قنبری هاشم‌آبادی

Hoshang Garavand

** هوشنگ گراآوند

Mohsen Dehghani Neyshaboori

* محسن دهقانی نیشابوری

چکیده

Abstract

goals prioritization, mental health and irrational beliefs are concept much discussed nowadays. This study aims to compare the goals prioritization of the students and its relation to mental health and irrational beliefs. This study was designed and completed descriptively. The sample included 216 students of AllamehTabatabai University. Students completed the Goals and Aspirations, Mental Health and Irrational Beliefs questionnaires. Although there was no significant difference between the goals prioritization and total scale of mental health and irrational beliefs and just in the symptoms of depression and helplessness against the change subscales differences were significant and the number of people who had given priority to the physical goals, were significantly more than other people. According to the mean of data in terms of mental health and the irrational beliefs, people who had given priority to the self superiority goals, are better than those of their priorities is related to physical goals.

Keywords: Beliefs, Goal, Health

اولویت بندی اهداف، سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی از جمله مفاهیمی هستند که امروزه توجه زیادی را به خود جلب کرده‌اند. هدف پژوهش حاضر، مقایسه نسبت اولویت بندی اهداف دانشجویان و رابطه آن با سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی آن‌ها بود. نمونه شامل 216 نفر (120 دختر، 96 پسر) از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی بودند. پرسشنامه‌های اهداف و آرزوها (GAQ) سلامت روانی (GHQ) و باورهای غیرمنطقی (4IBFA) توسط دانشجویان تکمیل شد. آزمون خودنشان داد که بین اولویت اول اهداف کل دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد، اما بین دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد این تفاوت معنادار نبود. همچنین نتایج تحلیل واریانس نشان داد که بین اولویت بندی اهداف و نمره کلی مقیاس سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی رابطه معناداری وجود ندارد، اما در مؤلفه‌های نشانه‌های افسردگی و درمانگری در برابر تغییر بین دانشجویان با اولویت بندی اهداف متفاوت. تفاوت معنادار وجود داشت. با توجه به میانگین داده‌ها کسانی که اهداف خودبرتری را در اولویت قرار داده‌اند از لحاظ سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی بهتر از کسانی هستند که اولویت آن‌ها مربوط به اهداف فیزیکی است.

واژه‌های کلیدی: باور، هدف، سلامت

email: ghanbarih@um.ac.ir

* دانشگاه فردوسی مشهد

** روانشناسی تربیتی

*** روانشناسی بالنبی

Received: 11Jul 2012

Accepted: 9 Jun 2013

پذیرش: 92/2/19

دریافت: 91/4/21

مقدمه

پکی از مفاهیم ضروری و همواره مورد بحث در دنیای پیچیده انسان، مفهوم سلامتی است. هدف اساسی دانشمندان در حیطه‌های روان‌شناسی و پزشکی، به حداکثر رساندن احساس سلامت افراد است. تغییر در الگوی بیماری‌ها که کاهش میزان بیماری‌های غفعونی، بیماری‌های مزمن و افزایش طول عمر را به همراه داشته، منجر به افزایش توجه به مفهوم سلامتی طی دهه‌های گذشته گردیده است (برسلو، 2006). متخصصان تعاریف متعددی از مفهوم سلامت ارائه داده‌اند؛ هرچند همه آن‌ها در پذیرش مسئولیت در قبال خود و انتخاب سبک زندگی سالم مشترکند. طبق میمارهای جهانی، سلامتی تنها جنبه‌های جسمانی را در بر نمی‌گیرد، به گونه‌ای که سازمان جهانی بهداشت (1998)، سلامتی را «حالی که در آن فرد از نظر روانی، عاطفی و اجتماعی کاملاً سالم است و در او نشانه‌ای از بیماری و رنجوری مشاهده نمی‌شود» تعریف کرده است. بنابراین، در ارزیابی سلامتی، نباید صرفًا به شاخص‌های سنتی سلامتی یعنی نرخ مرگ و میر و نرخ ابتلای به بیماری توجه کرد. در هر جامعه توجه به وضعیت سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و علاقی معنوی و فراهم آوردن زمینه لازم برای تحقیق یک زندگی پویا و سالم، ضامن سلامتی آن جامعه برای سال‌های آینده به شمار می‌رود. از طرف دیگر، دانشجویان از اشار مستعدد و برگزیده جامعه و سازندگان آینده کشور خویش می‌باشند و سلطخ سلامت آن‌ها تاثیر بسزایی در یادگیری و افزایش آگاهی علمی و موقوفیت‌های تحصیلی‌شان خواهد داشت. اسفندیاری (1387) معتقد است، پژوهش‌های متعدد، حاکی از بروز برخی حالات و رفتارهای نامساعد روان‌شناسی نظیر اضطراب و افسردگی در محیط دانشگاهی است. نوابی‌نژاد (1385) نیز در پژوهش خود مطرح نمود که دانشجویان دارای مجموعه‌ای از مشکلات از جمله مشکلات درسی، مالی، ازدواج، شخصیتی، رفتاری و اجتماعی هستند. بنابراین، ضروری به نظر می‌رسد که مسایل بهداشتی و جنبه‌های شناختی، عاطفی و روانی این قشر عظیم، جدی تلقی شده و مورد رسیدگی قرار گیرد. همگام با پژوهش‌های حیطه سلامت، مطالعات روان‌شناسان به این نتیجه رسیده است که تصور و ذهنیت افراد است که بیشترین تاثیر را در رضایت از زندگی‌شان دارد، نه واقعیت‌های زندگی آنان (فری، 1382). افرادی که بتوانند احساسات خود را بدون پیش‌فرض‌ها و چارچوب‌های ذهنی بازگو کنند و بدون قضاوت، شنوندگان خوبی برای اطرافیان باشند، از سلامت روانی بیشتری نسبت به کسانی که با فیلترهای ذهنی نادرست با دیگران ارتباط برقرار می‌کنند، برخوردارند (نویس، نویس و استین، 2004). یکی از جدیدترین و امیدبخش‌ترین نظریه‌هایی که به اصلاح تفکر و ذهنیت افراد می‌پردازد، نظریه درمان عقلانی هیجانی الیس است. این مدل مدعی است، تفکرات غیرمنطقی در سبب‌شناختی تمام آشتبگی‌های هیجانی و ناهمچاری‌های روانی دخیل می‌باشند. بر اساس این مدل فکر منطقی انسان را به سوی هماهنگی و سلامت سوق می‌دهد، تعارض را در شخص به حداقل می‌رساند و فرد را در شکل دادن به وظایف و ارتباط با دنیای پیرامون یاری می‌دهند. فکر منطقی به رضایت خاطر پیشتر منجر می‌شود، در برابر آن فکر غیرمنطقی حقیقت ندارد، مطلق‌گرایاست و در عین حال، استدلالی را برای پیشوานه ندارد و مانع از رویارویی مؤثر فرد با حوادث می‌شود (کاستر، 2002؛ به نقل از آدلر و فاگلی، 2005).

مشکلات روانی نتیجه شناخت نادرست افراد است، چرا که عواطف محصول شناخت است. الیس (1998) معتقد است ریشه بسیاری از ناراحتی مردم و زندگی عاطفی نامنظم آن‌ها در انواع عقاید غیرمنطقی آن‌ها در مورد خود و دیگران است. افسردگی، اضطراب و نامیدی می‌تواند از طریق تلقین‌های درونی و تفکرات نامطلوب ایجاد

شود. سلامت روانی رابطه تنگاتنگی با نوع تفکر دارد. بسته به نوع تفکر (منطقی، غیرمنطقی) اثرگذاری بر روی مؤلفه‌های رضایتمندی از زندگی متفاوت است (نویس، نویس و استین، 2004). الیس (1998) معتقد است یکی از فرض‌های اساسی رویکرد منطقی - هیجانی در درمان، این باور است که بسیاری از واکنش‌ها و رفتارهای هیجانی ناسازگار تحت تاثیر نگرش‌های فرد درباره جهان و فرضیه‌های وی در این مورد قرار دارد. برخی شواهد تحریبی بر این نکته دلالت دارند که افکار غیرمنطقی که ضرورتاً به 11 مورد الیس محدود نمی‌شود، با واکنش‌های هیجانی آشنایی دانشجویان با شیوه‌های درست تفکر می‌تواند سبب از پا درآمدن، خشم و پرخاشگری یا افسردگی آن‌ها شود یا می‌تواند ایشان را به سوی رفتارهای اجتنابی مثل سیگار، اعتیاد و انواع بزه‌ها سوق دهد. چنانچه دیده شده است در انگلستان نوجوانان، کشیدن سیگار را به عنوان راه حلی برای کسب هویت و به کتول در آوردن زندگی‌شان استفاده می‌کنند (فالوا و جیوانی، 2000). پژوهش‌های مختلف رابطه بین نقص‌شناختی در حل مساله و رفتارهای اجتنابی را تایید کرده‌اند. چنانچه دیده شده است، افرادی که تمایل به خودکشی دارند راه حل‌های کمتر و بی‌ربطتری در مقایله با مشکلاتشان ارائه می‌دهند. همچنین اثربخشی آموزش مقایله با خطاهای شناختی در پیشگیری از فرار از منزل و کاهش انزوای اجتماعی و کاهش خشم با پژوهش‌های متعددی به اثبات رسیده است (کویوهاما، هونکانین، وینیماکی، هیکیلا، کاپریو و کوسکینوو، 2001). سلامت روانی و نظام شناختی مناسب تا حد بسیار زیادی به داشتن اهداف رضایت‌بخش و پیشرفت در چیزی که زندگی بستگی دارد. پژوهش‌های انجام شده در زمینه بهزیستی و داشتن معنا در زندگی نشان داده‌اند که بهداشت روانی و احساس خوب بودن، با ادراک افراد از داشتن اهداف مهم در زندگی و پیشرفت رضایت‌بخش در به دست آوردن آن‌ها رابطه دارند (مایرز، 1999). نتایج حاصل از مطالعات طولی هالیچ و جیبرت (2001) نیز نشان داده‌اند، احساس رضایت از زندگی به داشتن اهداف قابل دستیابی، احساس پیشرفت به سمت آن هدف و تعهد در تعقیب آن‌ها وابسته است. تعقیب یک هدف مناسب برای رسیدن به سلامت روان‌شناختی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در شرایط عادی مردم قادرند اهدافی را انتخاب و تعقیب نمایند که به زندگی آن‌ها معنا ببخشد و آن را رضایت‌بخش سازد و همین‌طور قادرند از اهدافی که منجر به آسیب‌های روان‌شناختی می‌گردد، اجتناب کنند (ککس و کلینگر، 2011). الیوت، اندره، تراش و تود (2002) نتیجه گرفتند که بین خلق و خوی گرایشی و تجربه هیجانات مثبت و فعل بودن در تعقیب هدف و همین‌طور خلق و خوی اجتنابی و رفتارهای روان‌نزن، تجربه هیجانات منفی و منفعت بودن در تعقیب هدف همبستگی قوی وجود دارد. بنابراین، برای برنامه‌ریزی جهت ارتقاء سطح سلامت دانشجویان که خود سبب‌ساز بهمود وضعیت محیط‌های آموزشی است، بایستی به وضعیت هدف‌گذاری آن‌ها نیز توجه کرد.

دو بعد عمودی درونی در مقایسه با بیرونی و خودبرتری در مقایسه با فیزیکی، روشی جالب و شهودی برای طبقه‌بندی و فهم ماهیت و انواع مختلف اهداف بشر فراهم می‌کنند. اهداف معنوی، بهوضوح، اهداف خودبرتری هستند و مربوط به مسائل کلی جهانی در خارج از خود فیزیکی فرد هستند، ولی از لحاظ ماهیت، به طور ذاتی درونی یا بیرونی نیستند. چون معنویت، گاهی اوقات، به دنبال ارضاء نیازهای درونی است (مثل زمانی که حس یک فرد برای ارتباط با کلیسا اغنا می‌شود)، ولی همچنین می‌تواند از طریق ترس مجازات و جرم تحریک شود

(رایان و همکاران، ۱۹۹۳). احساس اجتماعی که دارای یک کیفیت خودبتری است، مربوط به رفاه جامعه و نسل‌های آینده است، ولی درونی می‌باشد. چون اغلب، نیازهای ارتباط و صلاحیت و خدمتخاری را اغنا می‌کند. خودبزیرشی و واپستگی، از لحاظ ماهیت، به وضوح درونی‌اند چون ارتباط سیار مستقیمی با ارضاء نیازهای ذاتی روان‌شناسخی دارند، ولی در جایی بین اهداف فیزیکی و خودبتری قرار دارند. چون در اصل مربوط به این مواردند: حوزه روان‌شناسخی - شخصی نفس، خود مادی اجتماعی، یا خویشندهای منطقی و فردی (برور و گاردنر، ۱۹۹۶؛ به نقل از گروزت و همکاران، ۲۰۰۵) سلامت فیزیکی و امنیت نیز اهداف درونی‌اند، چون همه افراد نیاز به احساس امنیت و سلامت دارند. این اهداف نسبت به دیگر اهداف درونی، فیزیکی هستند. چون اینمنی و سلامت، مربوط به بی‌عیبی بدنی هستند. لذت‌جویی به وضوح مربوط به بدن است و گرچه که برلنت نه امنیت تمرکز دارد، ولی از حیطه کارهای درونی خارج است؛ به علاوه این حقیقت که لذت‌جویی، گاهی اوقات برای لذت محض است، ولی در اغلب اوقات روشنی برای اجتناب از مسائلی می‌باشد که تحریک‌کننده اضطراب‌نشان می‌دهد که لذت‌جویی، از لحاظ ماهیت، نه درونی ذاتی و نه بیرونی ذاتی است (وینهونو، ۲۰۰۳). موفقیت مالی، باتمرکزش بر هدایا و مقام اجتماعی، یک هدف بیرونی است؛ ولی در مورد ذیل، دارای طعم فیزیکی می‌شود؛ اگر این پول برای تضمین بقا و خرید لذت‌های زودگذر و آنی جسمانی شود. تصویر و شهرت، دارای یک ویژگی بیرونی مشترک هستند، ولی نسبت به موفقیت مالی، صفت خودبتری بیشتری دارند، چون بر عقاید دیگران تمرکز بیشتری دارند. در پایان، همنوایی، ترکیبی از این دو مورد است؛ نگرانی‌های بیرونی برای تطبیق با سایر دیگران، نگرانی خودبتری برای چیزی که خارج از خود فرد است (عنی جامده)، محتواهی اهداف بدون تردید می‌تواند پیش‌بینی‌کننده مهمی در زمینه عالیق و جهت‌گیری‌های آینده افراد باشد (رایان و همکاران، ۱۹۹۳).

ما در این پژوهش، خرده هدفها را به سه دسته کلی اهداف خودبتری (معنویت، حس اجتماعی)، اهداف فیزیکی (موفقیت مالی، سلامت جسمانی، جذابیت بدنی، لذت و محبوبیت) و اهداف مابین خودبتری و فیزیکی (همنوایی، پذیرش خود و واپستگی) تقسیم کردیم. یکی از دلایلی که باعث این تقسیم‌بندی شد این بود که بسیاری از دانشجویان در چند خرده هدف میانگین یکسانی داشتند؛ بنابراین با توجه به پیشینه پژوهشی ما تصمیم گرفتیم که آن خرده‌هدها را ذیل یک هدف کلی به حساب آوریم. هدف کلی این پژوهش، مقایسه نسبت اولویت‌بندی اهداف دانشجویان و رابطه آن با سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی آن‌هاست. در کنار این هدف کلی به این سوالات پاسخ داده خواهد شد که آیا بین نسبت اولویت‌بندی اول دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد؟ آیا بین نسبت اولویت‌بندی اول دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد تفاوت معناداری وجود دارد؟ آیا اولویت‌بندی اهداف بر سلامت روانی و عامل‌های آن تأثیر دارد؟ آیا اولویت‌بندی اهداف بر باورهای غیرمنطقی و مؤلفه‌های آن تأثیر دارد.

روش

جامعه آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش

جامعه آماری در این پژوهش دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی بود که تعداد کل آن‌ها حدود ۱۵۰۰۰ نفر است. از جامعه یاد شده نمونه‌ای به حجم ۲۵۰ نفر انتخاب شد و ۲۵۰ پرسشنامه به صورت در دسترس در بین

دانشجویان توزیع شد؛ اما نمونه نهایی شامل 216 نفر است. بنابراین، نخ تکمیل 86 درصد است. از جهت مناسبت مقدار نمونه با توجه به نوع تحقیق و وقت‌گیر بودن اجرای پرسشنامه عدد مناسبی است. 96 نفر مرد (44 درصد) بودند که میانگین و انحراف معیار سن آن‌ها به ترتیب برابر (3/13 23/41) بود و 120 نفر آن‌ها زن (56 درصد) که میانگین و انحراف معیار سن آن‌ها به ترتیب برابر (2/98 23) بود و 110 نفر (51 درصد) دانشجوی کارشناسی (37 مرد 73 زن) و 106 نفر (49 درصد) دانشجوی کارشناسی ارشد (59 مرد 47 زن) بودند. تحقیق حاضر، از نوع تحقیقات توصیفی- همبستگی است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف میل) از روش‌های آمار استنباطی (آزمون خی‌دو، آزمون تحلیل واریانس یکراهمه و تحلیل واریانس چندمتغیری) استفاده می‌شود.

ابزار

پرسشنامه اهداف و آرزوها (GAQ): پرسشنامه اهداف و آرزوها¹ (GAQ): گروزت و همکاران، (2005) مبتنی بر نسخه پیشین می‌باشد که شامل 11 حوزه از اهداف متفاوت است. این پرسشنامه شامل 57 هدف می‌باشد که افراد ممکن است در آینده برای خود انتخاب کنند. افراد به دو صورت به هر سؤال پاسخ دادند. اول این که هر هدف چقدر برای آن‌ها اهمیت دارد و دوم این که شناس دست‌یابی برای رسیدن به هر هدف برای آن‌ها چقدر است. آزمودنی‌ها برای اهمیت هر هدف در آینده از 1 (اصلاً اهمیت ندارد) تا 9 (له شدت اهمیت دارد) جواب می‌دادند و در ادامه برای شناس دست‌یابی به هر هدف از 1 (اصلاً شناس ندارم) تا 9 (له شدت شناس دارم) جواب می‌دادند. هشت تا از زیرمقیاس‌های آن منطبق بر مطالعات پیشین (کاسر و رایان، 1996) بودند که شامل ابعاد زیر بودند: موفقیت اقتصادی (4 سؤال)، تصویر بدنه (5 سؤال)، محبویت (4 سؤال)، پذیرش خود (7 سؤال)، وابستگی (6 سؤال)، حس اجتماعی (4 سؤال)، سلامت جسمانی (5 سؤال) و معنویت (7 سؤال). سه زیرمقیاس دیگر برای این مطالعه توسعه یافت که شامل همنوایی (5 سؤال)، لذت (5 سؤال) و امنیت (5 سؤال) است. گروزت و همکاران (2005) برای محاسبه همسانی درونی² سؤالات در بین فرهنگ‌های مختلف از آلفای کرونباخ استفاده کردند و همسانی درونی هریک از زیرآزمون‌ها را برای اهمیت اهداف و شناس دست‌یابی به آن‌ها به ترتیب برای موفقیت اقتصادی 0/84 و 0/83؛ تصویر بدنه 0/76 و 0/74؛ همنوایی 0/67 و 0/62؛ محبویت 0/73 و 0/71؛ پذیرش خود 0/79 و 0/73؛ وابستگی 0/81 و 0/75؛ حس اجتماعی 0/75 و 0/71؛ سلامت جسمی 0/72 و 0/74؛ لذت 0/70 و 0/72؛ امنیت 0/71 و 0/70؛ و معنویت 0/90 و 0/87 گزارش کردند. برای محاسبه روابط سازه از تحلیل عاملی تاییدی استفاده کردند که بیشتر شاخص‌های استخراج شده حاکی از مناسب بودن روابط سازه این مقیاس هستند. کارشکی و گرووند (1390) پرسشنامه مذکور را پس از ترجمه و احراز روابط محتواهی و مناسبت فرهنگی، زبانی و روان‌شناسخی اجرا کردند. پایابی سؤالات را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای اهمیت اهداف و آرزوها در خرده هدف‌های امنیت، لذت، معنویت، سلامتی، حس اجتماعی، وابستگی، پذیرش خود، همنوایی، محبویت، تصویر بدنه، موفقیت مالی و کل پرسشنامه به ترتیب برابر 0/52، 0/66، 0/76، 0/88، 0/46، 0/07.

¹. Goals and Aspirations Questionnaire (GAQ)

². internal consistency

0.82، 0.74، 0.67، 0.64، 0.80 و 0/93 به دست آوردند. همچنین برای بررسی روابی سازه از روش تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد که شاخص‌های حاصله حاکی از روابی سازه عاملی مناسب ابزار بود.

پرسشنامه سلامت عمومی 28 سؤالی (GHQ-28): پرسشنامه سلامت عمومی 28 سؤالی^۱ (GHQ-28؛ چیونگ و اسپیرز، 1994)، شناخته شده‌ترین ابزار غربال‌گری در روانپزشکی است که برای شناسایی افراد با تشخیص بیماری روانی به کار می‌رود. این پرسشنامه، ناراحتی‌هایی با طول مدت کمتر از دو هفته را شناسایی می‌کند و نسبت به بیماری‌های گذرا که ممکن است بدون درمان شفا یابند حساس است. نسخه ارائه شده در این پژوهش، 28 سؤالی است. این پرسشنامه از چهار زیرمقیاس نشانه‌های جسمانی، اضطراب، بدکارکردی اجتماعی و افسردگی تشکیل شده است. نظام نمره‌گذاری این پرسشنامه، بر اساس مقیاس لیکرت است که به هریک از مقیاس‌های چهارگانه، نمره 0 (3-2-1-0) داده می‌شود (هندرسون، 1990؛ به نقل از مولوی، 1383). چیونگ و اسپیرز (1994) ضریب پایایی پرسشنامه سلامت عمومی به روش بازآزمایی^۲ را 0/47 گزارش کرده است که در سطح p < 0/05 عادی معنادار است. علاوه بر این، ضریب الگا برای کل مقیاس، برابر 0/88 و برای زیرمقیاس‌های نشانه‌های جسمانی، اضطراب، بدکارکردی اجتماعی و افسردگی به ترتیب 0/85، 0/79، 0/72 و 0/66 است. مولوی (1383) اعتبار و پایایی بازآزمایی^۳ این آزمون را 0/86 گزارش کرده است. در تحقیق حاضر ضرایب پایایی^۴ پرسشنامه سلامت عمومی و عامل‌های نشانه‌های جسمانی، اضطراب، بدکارکردی اجتماعی و افسردگی با استفاده از روش آلفای کرونباخ به ترتیب، 0/78، 0/85، 0/85 و 0/89 به دست آمد.

پرسشنامه چهار عاملی باورهای غیرمنطقی اهواز (4 IBT-A): پرسشنامه چهار عاملی باورهای غیرمنطقی اهواز (4 IBT-A؛ معتمدین و عبادی، 1384) پرسشنامه چهار عاملی باورهای غیرمنطقی اهواز (4 IBT-A) را از روی پرسشنامه 10 عاملی باورهای غیرمنطقی جونز (1969) به روش تحلیل عوامل ساختند. برای سنجش پایایی آزمون و همسانی درونی چهار عامل استخراج شده از ضریب الگای کرونباخ و روش دو نیمه کردن آزمون استفاده کردند. به منظور بررسی پایایی و روابی آن به شیوه تصادفی از بین جمعیت آماری 143 نفر به شیوه تصادفی انتخاب و دو آزمون باورهای غیرمنطقی اهواز و آزمون 100 سؤالی باورهای غیرمنطقی جونز را به طور همزمان اجرا کردند. بر اساس نتایج به دست آمده ضرایب همسانی درونی چهار عامل رضایت‌بخش بود. ضرایب روابی آزمون از روش روابی همگرا (اجرای همزمان دو آزمون (IBT-A 4 و 0/87) برآورد شد که این ضریب در سطح 0/001 نیز معنادار بود. معتمدین و عبادی (1384) برای بررسی دقیق‌تر پایایی ضریب آزمون، از ضریب آلفای کرونباخ و روش تتصیف استفاده کردند که به ترتیب برای کل مقیاس 0/75 و 0/76 و خرده 0/76

¹. 28-item General Health Questionnaire

². Handerson, G.

³. test-retest

⁴. test-retest reliability

⁵. reliability

⁶. Factor Irrational Beliefs Test- Ahwaz (4IBT-A)

اولویت‌بندی اهداف، سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی دانشجویان

عامل‌های درمانگی برابر تغییر ۰/۸۰ و ۰/۸۲ توقع تایید دیگران ۰/۸۱ و ۰/۸۴، اجتناب از مشکل ۰/۷۳ و ۰/۷۴؛ بی‌مسئولیتی هیجانی ۰/۷۵ و ۰/۷۲ به دست آمد.

پافته‌ها

همانطور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود ۳۱ درصد از دانشجویان اهداف مربوط به خود برتری، ۵۰ درصد اهداف فیزیکی و ۱۸ درصد اهداف مابین خود برتری و فیزیکی را در اولویت قرار داده‌اند. در ادامه برای این که بدانیم آیا بین اولویت‌بندی اول دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون خی دو استفاده کردیم و نتایج آزمون خی دو نشان داد که بین اولویت‌بندی اول دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد $X_{(0/05, 2)} = 30/81, p = 0/000$. یعنی می‌توان نتیجه گرفت که دانشجویان اهداف فیزیکی را بیشتر از دیگر اهداف در اولویت اول خود قرار داده‌اند.

جدول ۱. وضعیت اولویت‌بندی اهداف در بین کل دانشجویان

اولویت‌بندی اهداف	فرآوانی	درصد	درصد تجمعی
اهداف خود برتری	61	31/1	31/1
اهداف فیزیکی	99	50/5	81/6
بین خود برتری و فیزیکی	36	18/4	100
کل	196	100	

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود ۳۲ درصد از دانشجویان کارشناسی اهداف مربوط به خود برتری ۴۷ درصد اهداف فیزیکی و ۲۱ درصد اهداف بین خود برتری و فیزیکی را در اولویت قرار داده‌اند و همچنین ۳۰ درصد از دانشجویان کارشناسی ارشد اهداف مربوط به خود برتری ۵۴ درصد اهداف فیزیکی و ۱۶ درصد اهداف بین خود برتری و فیزیکی را در اولویت قرار داده‌اند. در ادامه برای این که بدانیم آیا بین اولویت‌بندی اول دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد تفاوت معناداری وجود ندارد ($X_{(0/05, 2)} = 0/59, p = 0/06$)، یعنی می‌توان نتیجه گرفت که دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد در انتخاب اولویت اول اهداف خاصی را ترجیح نمی‌دهند.

جدول ۲. وضعیت اولویت‌بندی اهداف بر حسب مقطع تحصیلی

مقطع تحصیلی	کارشناسی	فرآوانی	درصد فراوانی	ارشد	فرآوانی	درصد فراوانی	کل
		اهداف			اهداف		
		خود برتری و فیزیکی			خود برتری و فیزیکی		
قطعه							
۱۰۱	۲۱	۴۸	۳۲				
۱۰۰	۲۰/۸	۴۷/۵	۳۱/۷				
۹۵	۱۵	۵۱	۲۹				
۱۰۰	۱۵/۸	۵۳/۷	۳۰/۵				

جدول ۳ میانگین و انحراف معیار نمره سلامت روانی و مؤلفه‌های آن را در کسانی که اولویت اول خود را اهداف مربوط به خود برتری، فیزیکی و مایین خود برتری و فیزیکی قرار داده‌اند و در کل نمونه ارائه می‌دهد.

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار نمره سلامت روانی و مؤلفه‌های آن بر اساس اولویت‌بندی اهداف

انحراف معیار	میانگین	تعداد	اولویت‌بندی اهداف	
9/85	59/30	60	اهداف خودبرتری	سلامت
14/08	55/35	96	اهداف فیزیکی	روانی
14/41	55/94	35	اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	
13/02	56/70	191	کل	
3/49	14/10	60	اهداف خودبرتری	نشانه‌های
3/94	13/42	96	اهداف فیزیکی	جسمانی
4/22	13/88	35	اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	
3/85	13/72	191	کل	
3/10	15/67	60	اهداف خودبرتری	نشانه‌های
5/03	14/10	96	اهداف فیزیکی	اضطراب
4/45	15/60	35	اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	
4/51	14/86	191	کل	
3/10	10/96	60	اهداف خودبرتری	بدکارکردی
3/24	11/15	96	اهداف فیزیکی	اجتماعی
3/60	10/66	34	اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	
3/25	11	190	کل	
2/88	18/57	60	اهداف خودبرتری	نشانه‌های
4/92	16/67	96	اهداف فیزیکی	افسردگی
5/05	16/26	34	اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	
4/48	17/19	190	کل	

برای مقایسه نمره سلامت روانی افراد از لحاظ اولویت‌بندی اهداف از تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) استفاده کردیم. نتیجه آزمون بیانگر این بود که اولویت‌بندی اهداف با سلامت روانی دانشجویان رابطه معناداری ندارد ($F_{(2,188)} = 1/78$, $p = 0/17$).

در ادامه برای اینکه بدانیم آیا بین میانگین مؤلفه‌های سلامت روانی (نشانه‌های جسمانی، نشانه‌های اضطراب، بدکارکردی اجتماعی و نشانه‌های افسردگی) دانشجویان با اولویت‌بندی اهداف مختلف تفاوت معناداری وجود دارد، آزمون MANOVA انجام شد. نتایج نشان داد که آزمون پیلای تریس برابر $0/10$ معنادار است ($F_{(8, 370)} = 0/10$, $p = 0/01$) که نشان می‌دهد می‌توان فرضیه مشابه بودن میانگین‌های جامعه بر اساس متغیرهای وابسته برای دانشجویان با اهداف مختلف را رد کرد. نتایج آزمون MANOVA نشان داد که بین

اولویت‌بندی اهداف، سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی دانشجویان

دانشجویان با اهداف مختلف از لحاظ نشانه‌های افسردگی ($F_{(2,187)} = 4/35, p = 0/01$) تفاوت معناداری وجود دارد. در ادامه نتایج آزمون توکی نشان داد افرادی که اهداف خود برتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند با کسانی که اهداف فیزیکی را در اولویت اول خود قرار می‌دهند، تفاوت معناداری از لحاظ خرده عامل افسردگی دارند ($d = 1/90, p = 0/026$). همچنین کسانی که اهداف مابین خودبرتری و فیزیکی را در اولویت قرار می‌دهند با کسانی که اهداف خوبتری را در اولویت قرار می‌دهند تفاوت معناداری دارند ($d = 2/30, p = 0/042$). می‌توان نتیجه گرفت افرادی که اهداف خودبرتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند نسبت به کسانی که اهداف فیزیکی و اهداف مابین خودبرتری و فیزیکی را در اولویت قرار می‌دهند از لحاظ افسردگی در وضع بهتری به سر می‌برند.

پس از بررسی رابطه اولویت‌بندی اهداف و سلامت روانی نوبت به بررسی رابطه اولویت‌بندی اهداف و باورهای غیرمنطقی می‌رسد. جدول 4 میانگین و انحراف معیار نمره باورهای غیرمنطقی و مؤلفه‌های آن را در کسانی که اولویت اول خود را اهداف مربوط به خود برتری، فیزیکی و مابین خود برتری و فیزیکی قرار داده‌اند و در کل نمونه ارائه می‌دهد.

جدول 4. میانگین و انحراف معیار نمره باورهای غیرمنطقی و مؤلفه‌های آن بر اساس اولویت‌بندی اهداف

اولویت‌بندی اهداف	تعداد	میانگین	انحراف معیار
اهداف خودبرتری	59	100/54	23/86
اهداف فیزیکی	97	109/63	23/64
اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	34	104/05	21/04
کل	190	105/81	23/51
اهداف خودبرتری	59	36/08	9/60
اهداف فیزیکی	97	40/10	10/27
اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	33	37/56	10/35
کل	190	38/40	10/19
اهداف خودبرتری	58	29/72	6/25
اهداف فیزیکی	96	31/71	6/62
اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	34	29/97	5/41
کل	191	30/78	6/35
اهداف خودبرتری	58	12/17	3/11
اهداف فیزیکی	96	13/14	3/025
اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	34	12/02	2/88
کل	188	12/64	3/17
اهداف خودبرتری	58	23/67	5/96
اهداف فیزیکی	96	25/38	6/52
اهداف ما بین خودبرتری و فیزیکی	34	24/50	7/80
کل	188	24/70	6/62

برای مقایسه نمره باورهای غیر منطقی افراد از لحاظ اولویت بندی اهداف از تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) استفاده شد. نتیجه آزمون بیانگر این بود که اولویت بندی اهداف با باورهای غیرمنطقی دانشجویان رابطه معناداری ندارد ($F_{(2,188)} = 2/91, p = 0/057$). در ادامه برای این که بدانیم آیا بین میانگین مؤلفه‌های باورهای غیر منطقی (درماندگی در برابر تغییر، موقع تایید، اختناب از مشکل و بی‌مسئلوبی هیجانی) دانشجویان با اولویت بندی اهداف مختلف تفاوت معناداری وجود دارد، آزمون MANOVA انجام شد. در این مرحله نیز آزمون پیلای تریس برابر $0/07$ معنادار است ($F_{(8, 366)} = 0/07, p = 0/04$) که نشان می‌توان فرضیه مشابه بودن میانگین‌های جامعه بر اساس متغیرهای وابسته برای دانشجویان با اهداف مختلف را رد کرد. نتایج آزمون (MANOVA) نشان داد که بین دانشجویان با اهداف مختلف از لحاظ درماندگی در برابر تغییر ($F_{(2,185)} = 3/31, p = 0/04$) تفاوت معناداری وجود دارد. در ادامه نتایج آزمون توکی نشان داد افزایی که اهداف خود برتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند، تفاوت معناداری از لحاظ خرد مولفه درماندگی در برابر تغییر دارد ($F_{(2,81)} = 0/044, d = -3/81, p = 0/044$). می‌توان نتیجه گرفت افرادی که اهداف خود برتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند نسبت به کسانی که اهداف فیزیکی را در اولویت قرار می‌دهند، از لحاظ خرد مولفه درماندگی در برابر تغییر در وضع بهتری به سر می‌برند.

بحث

هدف عمدۀ این پژوهش، مقایسه نسبت اولویت بندی اهداف دانشجویان و رابطه آن با سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی آنان در دانشگاه علامه طباطبائی بود. همانطور که ملاحظه شد 31 درصد از دانشجویان اهداف مربوط به خود برتری 50 درصد اهداف فیزیکی و 18 درصد اهداف مابین خود برتری و فیزیکی را در اولویت اول خود قرار داده‌اند که نتایج آزمون خی دو نشان داد، بین اولویت‌بندی اول دانشجویان تفاوت معناداری وجود دارد، یعنی دانشجویان اهداف فیزیکی را بیشتر از دیگر اهداف در اولویت اول خود قرار داده‌اند. همچنین 32 درصد از دانشجویان کارشناسی اهداف مربوط به خود برتری، 47 درصد اهداف فیزیکی و 21 درصد اهداف مابین خود برتری و فیزیکی را در اولویت قرار داده‌اند و 30 درصد از دانشجویان کارشناسی ارشد اهداف مربوط به خود برتری 54 درصد فیزیکی و 16 درصد اهداف مابین خود برتری و فیزیکی را در اولویت قرار داده‌اند. نتایج آزمون خی دو نشان داد که بین اولویت‌بندی اول دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد تفاوت معناداری وجود ندارد، یعنی دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد در انتخاب اهداف اولویت اول اهداف خاصی را ترجیح نمی‌دهند. با مرور پیشینه مربوط به اولویت‌بندی اهداف، پژوهشی را که اهداف را به صورت اهداف خود برتری (معنویت، حس اجتماعی)، اهداف فیزیکی (موقعیت مالی، سلامت جسمانی، جذابیت بدنی، لذت و محبوبیت) و اهداف مابین خود برتری و فیزیکی (همنواختی، پذیرش خود و وابستگی) تقسیم‌بندی کرده باشد، یافت نشد تا بر اساس آن بتوان به مقایسه پرداخت، اما نتایج پژوهش خیر (1388) نشان می‌دهد که سه اولویت اهداف زندگی در بین دانشجویان ایرانی به ترتیب عبارتند از: ادامه تحصیل در دوره‌های بالاتر تحصیلی، ازدواج و تشکیل خانواده و رشد معنوی، سه اولویت اهداف زندگی در بین دانشجویان آمریکایی به ترتیب عبارتند از: ازدواج و تشکیل خانواده، رشد اقتصادی، و اتمام تحصیلات فعلی. اگر ادامه تحصیل در دوره‌های بالاتر را در زیرمجموعه اهداف فیزیکی قرار بدھیم، یافته

های پژوهش حاضر با پژوهش خیر (1388) هماهنگ و همسوست. همچنین نتایج پژوهش لطیفیان و بشاش (1383) حاکی از آن بود که جوانان به ترتیب در کسب شش هدف مشتمل بر امنیت اجتماعی، هدف احترام- قدر و منزلت، نیاز به دوستی و محبت اجتماعی، امنیت فردی، امنیت اجتماعی، و بقایی تلاش می‌کنند. اگر امنیت اجتماعی را در زیرمجموعه اهداف خودبرتری قرار دهیم یافته‌های این پژوهش با پژوهش حاضر ناهماهنگ و ناهمسوست. همانطور که نتایج این پژوهش نشان داد، دانشجویان بیشترین اولویت را برای اهداف فیزیکی قاتل هستند. این یافته را می‌توان این چنین تبیین کرد که اگر دانشجویان اهداف فیزیکی (موقیت مالی، سلامت جسمانی، جذابیت بدنی، لذت و محبویت) را بیشتر از سایر اهداف در اولویت قرار داده‌اند می‌تواند به دلیل به تعویق افتادن سن ازدواج و موانع موجود بر سر راه آن باشد. همچنان که هزارجریبی و آستین‌فشن (1388) بیان می‌کند که سن ازدواج در مقایسه به دو دهه گذشته افزایش یافته است. به زعم محققان این پژوهش، اگر موانع موجود بر سر راه ازدواج جوانان از میان برداشته شود و جوانان بتوانند راحت‌تر ازدواج کنند، اهداف فیزیکی برای جوانان کم رنگ‌تر می‌شوند و در عوض می‌توانند به اهداف خود برتری بیاندیشند. به نظر می‌رسد که جوانان ما تمایل زیادی به ازدواج و تشکیل خانواده دارند، اما موانع زیادی بر سر راه ازدواج آن‌ها وجود دارد، از جمله این موانع می‌توان به موانع اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و بی‌توجهی مسئولان اشاره کرد. برای مثال، نتایج پژوهش ناسی‌زادی (1385) که در مورد موانع ازدواج دختران طراحی شده بود نشان داد که 84 درصد آزمودنی‌ها عوامل اقتصادی را جزء موانع ازدواج مطرح نموده‌اند. نتایج پژوهش یعقوبی منظری (1389) که با هدف مقایسه تطبیقی وضعیت اقتصادی ایران با کشورهای منطقه انجام شد، نشان داد که در اثر شخص‌های مورد بررسی، کشورمان در بین 25 کشور مورد هدف سند چشم‌انداز موقعیت مناسب ندارد؛ بنابراین در چنین وضعیتی طبیعی می‌نماید که دانشجویان ایرانی اهمیت بیشتری برای موقعیت اقتصادی و سایر اهداف مشابه با این هدف قائل بشوند. امروزه می‌توان پذیرفت وظیفه دولت در قبال ازدواج ابتدا اشتغال‌زایی برای جوانان است. زیرا اگر جوانان شاغل باشند، خود به خود دارای درآمد بوده و می‌توانند برای ازدواج اقدام کنند. بنابراین، برای این که بتوانیم اهداف مربوط به خودبرتری (حس اجتماعی، معنویت) را در جوانان تقویت کنیم بهترین راهکار می‌تواند توجه به از پیش پا برداشتن موانع پیشرفت اقتصادی جوانان باشد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که اولویت‌بندی اهداف در کل مقیاس سلامت روانی دانشجویان تاثیر معناداری ندارد. همچنین از بین خرده‌عامل‌های سلامت روانی، اولویت‌بندی اهداف فقط با خرده‌عامل نشانه‌های افسردگی رابطه معناداری داشت. نتایج آزمون توکی نیز نشان داد، افرادی که اهداف خود برتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند با کسانی که اهداف فیزیکی و اهداف مابین خودبرتری و فیزیکی را در اولویت اول خود قرار می‌دهند، تفاوت معناداری از لحاظ خرده عامل نشانه‌های افسردگی دارند. افرادی که اهداف خودبرتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند از لحاظ افسردگی در وضع بهتری به سر می‌برند. این یافته با یافته‌های اوکونر، کوب و اوکونر (2003)، شرونیگر و ادلستین (2004) و دالگولا روندو (1994) ناهماهنگ است. زیرا آن‌ها در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که بین اهداف معنوی و سلامت جسمانی و روانی ارتباط وجود ندارد یا برعکس این نتیجه منفی معنویت با سلامت جسمانی و روانی تاکید کرده‌اند، اما با یافته‌های بیانی، گودرزی، بیانی و کوچکی (1387)، جان بزرگی (1386)، کجبا و رئیس‌پور (1387)، آوز، آوز، باربوزا و سوتو (2010) و پارکر، روف، کلمک، کوئینگ،

باکر و آمن (2007) هماهنگ است. زیرا این پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیده‌اند که اهداف معنوی بر سلامت روانی تاثیر مثبت و معناداری دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که اگر کسانی که اهداف خودبرتری (حس اجتماعی و معنویت) را در اولویت قرار می‌دهند به لحاظ افسردگی در وضعیت بهتری نسبت به کسانی که اهداف فیزیکی (موقعیت مالی، سلامت جسمانی، جذابیت بدنی، لذت و محبوبیت) را در اولویت قرار می‌دهند، هستند به این دلایل می‌تواند باشد که اینگونه افراد همیشه برای مشکلاتی که برای آن‌ها پیش می‌آید، دلیل دارند (برای مثال «خدا تو را دچار مشکل می‌کند تا آبدیده شوی»)، دوم این که همیشه امیدوار هستند و سوم این که همیشه به مردم کمک می‌کنند که زندگی خود را در چارچوبی بزرگ‌تر قرار دهند و از راه ارتباط با هدفی بزرگ‌تر و متعالی هوتیت جدیدی برای خود کسب کنند و دست آخر این که این افراد همیشه مورد توجه اعضاًی مراکز دینی هستند و از باورهای معنوی برای کمک به فرآیند بخشش و جلوگیری از هیجانات منفی استفاده می‌کنند. بنابراین با توجه به دلایلی که گفته شد طبیعی است که این افراد از لحاظ سلامت روانی (افسردگی) در وضعیت بهتری نسبت به سایر افراد به سر بربرند.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که اولویت‌بندی اهداف، با کل مقیاس باورهای غیرمنطقی رابطه معناداری ندارد، اما از بین خرده‌عامل‌های باورهای غیر منطقی، اولویت‌بندی اهداف فقط با خرده مؤلفه درماندگی در برابر تغییر رابطه معناداری داشت. در ادامه نتایج آزمون توکی نشان داد افرادی که اهداف خود برتیری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند با کسانی که اهداف فیزیکی را در اولویت اول خود قرار می‌دهند تفاوت معناداری از لحاظ خرده مؤلفه درماندگی در برابر تغییر دارند. افرادی که اهداف خودبرتری را در اولویت اول خود قرار می‌دهند نسبت به کسانی که اهداف فیزیکی را در اولویت قرار می‌دهند از لحاظ خرده مؤلفه درماندگی در برابر تغییر در وضع بهتری به سر می‌برند. افراد دارای ویژگی‌های معنویت و حس اجتماعی که دارای اهداف خودبرتری هستند، از ویژگی‌های واقع‌بینی، حس اجتماعی، انسان‌دوستی، امیدواری، رضایت خاطر و امید به خدا و توکل برخوردارند، بنابراین، طبیعی می‌نماید که میانگین نمرات باورهای غیرمنطقی شان پایین‌تر باشد.

با توجه به رابطه اهداف خودبرتری با مؤلفه‌های سلامت روانی و باورهای غیر منطقی، باید این نکته را به یاد داشت که هنوز پژوهشی در ایران، اینگونه به تقسیم‌بندی اهداف (خودبرتری، فیزیکی، مابین خودبرتری و فیزیکی) نپرداخته است و در پی کشف شیوه‌های مؤثر اولویت‌بندی اهداف نبوده است که بتواند نوجوانان و جوانان را به سمت سلامت روانی بیشتر و باورهای غیرمنطقی کمتر سوق دهد؛ بنابراین استفاده از اینگونه تقسیم‌بندی و رابطه آن با سلامت روانی و باورهای غیر منطقی روی اقتضای دیگر جامعه همچون مدارس و موقعیت‌های شغلی نیز می‌تواند صورت گیرد و به تمییم یافته‌های آن در بافت وسیع‌تری، توصیه می‌گردد. با توجه به این که بیشترین رابطه را اهداف خودبرتری با مؤلفه‌های سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی داشت پیشنهاد می‌شود، در دانشگاه‌ها بیشترین تاکید روی آموزش اینگونه اهداف باشد. نتایج این تحقیق و تحقیقات مشابه به خصوص تحقیقات علی می‌تواند مورد استفاده دست‌اندرکاران آموزش عالی و آموزش و پرورش قرار گیرد تا برای افزایش سلامت روانی و کاهش باورهای غیرمنطقی تلاش کنند.

عدم نمونه‌گیری مناسب با حجم جامعه که امکان تعیین یافته‌ها را به پژوهشگران نمی‌دهد، از نقاط ضعف این پژوهش است. استفاده تنها از یک روش تحقیق کمی نیز از محدودیت‌های دیگر پژوهش است. اگر تغییر در

اولویت‌بندی اهداف، سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی دانشجویان

هدف‌های تحقیق این امکان را فراهم می‌ساخت که از روش‌های کیفی نظریه مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساخت‌یافته استفاده شود، نتایج کامل‌تری در شناسایی رابطه بین اولویت‌بندی اهداف با سلامت روانی و باورهای غیرمنطقی به دست می‌آمد.

منابع

- اسفندياري، خ. ر (1387). بررسی عوامل استرس‌زا در دانشجویان علوم پزشکی کردنستان و رابطه آن با سلامت عمومی. مجله طب و تزکیه، 57-63، 43.
- بيانی، ع. ا، گودرزی، ح، بيانی، ع، و كوجكى، ع. م (1387). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی با اضطراب و افسردگی در دانشجویان. مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی، سال دهم، 39، 209-214.
- جان‌پرگی، م (1386). جهت‌گیری مذهبی و سلامت روانی. پژوهش در پزشکی، 31، 345-350.
- خير، محمد (1388). مقایسه اهداف زندگی در دانشجویان سال اول رشته‌های علوم تربیتی و روان‌شناسی در ایران و آمریکا. مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، 39، 69-97.
- فری، م (1382). شناخت درمانی گروهی. ترجمه: علی صاحبی و دیگران. مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- كچباف، م، ب، رئيس‌پور، ح. ا (1387). رابطه بين نگرش مذهبی و سلامت روانی در بين دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه اصفهان. دو فصلنامه مطالعات اسلام و روان‌شناسی، 1، 31-43.
- كارشكی، ح، گرواند، ه، و دهقان نیشابوری، م (1390). نقش شکاف بین اهمیت اهداف و آرزوها و شانس دست‌یابی به آن‌ها در شادکامی. پژوهشنامه روان‌شناسی بالینی و مشاوره (تحث داوری).
- لطيفيان، م، و بشاش، ل (1383). مقایسه باورها و عواطف خودنظم ده رشد، در دانشجویان دختر و پسر، در سنین مختلف. مجله روان‌شناسی، 30، 227-249.
- معتمدین، م، و عبادی، غ. ح (1384). نقش باورهای غیرمنطقی و پرخاشگری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه شهر تبریز. دانش و پژوهش در علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خواراسکان (اصفهان)، 40، 1-22.
- مولوی، ح (1383). روایی ساختار عاملی و پایایی پرسشنامه سلامت عمومی در دانشجویان ایرانی، مجله پژوهش‌های روان‌شناسی، 28-235.
- ناستی‌زائی، ن. (1385). موانع ازدواج دختران. مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان، 3، 91-108.
- نواي‌بناد، ش (1385). نگرش دانشجویان درباره نقش مشاوره در کمک به آن‌ها در حل مشکلات زندگی‌شان. سومین سمینار ملی بهداشت روان دانشجویان. دانشگاه تهران، 173.
- هزار جريبي، ج، و آستين فشن، پ (1388). بررسی عوامل اجتماعی، اقتصادي مؤثر بر ميانگين سن ازدواج زنان در سه دهه گذشته «55-85». مجله برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، 1، 13-32.
- يعقوبي منظري، پ (1389). مقایسه تطبیقی وضعیت اقتصادی ایران با کشورهای منطقه (با تکیه بر اطلاعات بانک جهانی). بررسی‌های بازرگانی، 44، 79-99.

References

- Adler, M., G & Fagley, N. S. (2005). Appreciation: individual difference in finding value and meaning as a unique predictor of subjective well-being . journal of personality, 73,79-114.
- Alves, R. R. N., Alves, H. N., Barboza, R. R. D., & Souto, W. M. S. (2010). The influence of religiosity on health. Ciéncia& SaúdeColetiva, 15(4) , 2105-2111.
- Breslow L. (2006). Health measurement in the third era of health. Am J Public Health, 96, 17-19.
- Cheung, P., & Spears, G. (1994). Reliability and validity of the Cambodian version of the 28-item general health questionnaire. Social psychiatry psychiatric and epidemiology, 95-99.
- Corsini, R.(2005). Current Psychotherapies (4th ed.). Taylor & Francis.
- Cox, W. M., & Klinger, E. (2011). Handbook of motivational counseling: Goal-Based Approaches to Assessment and Intervention with Addiction and Other Problems, Second Edition. John Wiley & Sons.
- Dalgalarroondo, P. (1994). Religious affiliation and mental health in Brazil. Actapsiquiátrica y Psicológica de Américalatina, 40, 325-339.
- Elliot, A., Andrew, J., Thrash, M., & Todd, M. (2002). Approach – avoidance Motivation in Personality. Journal of Personality and Social Psychology, 82, 804-818.
- Ellis, A. (1998). Reason and Emotion in psychotherapy lylestuart.lnc.
- Fava, A., & Giovani, M. (2000). Cognetive behavior therapy Encyclopdia of stress, 9,484-487.
- Grouzet, F. M. E., Kasser, T., Ahuvia, A., Dols, J. M. F., Kim, Y., Lau, S., et al. (2005). The Structure of Goal Contents Across 15 Cultures. Journal of Personality and Social Psychology, 89, 800-812.
- Halisch, F., & Geppert, U. (2001). Motives, Personal Goals, and Life Satisfaction in Old Age, In A. Efklides, J. Kuhl, & R. Sorrentino (Eds.), Trends and Prospect in Motivational Research (pp. 389-409). Dordrecht: Kluwer.
- Kasser, T. (1996). Aspirations and well-being in a prison setting. Journal of Applied Social Psychology, 26, 1367-1377
- Kasser, T., & Ryan, R. M. (1996). Further Examining the American Dream: Differential Correlates of Intrinsic and Extrinsic Coals. Personality and Social Psychology Bulletin, 22, 280-287.
- Koiuhama, H., Honkanen, R., Viinamaki, H., Heikkila, K., Kaprio, j., & Koskenvuo, M. (2001). Life satisfaction and suicide : A 20 year follow up study. American Journal of Psychiatry, 2001, 158, 433-439.
- Myers, D. G. (1999). Close Relationships and Quality of Life, In D. Kahneman, E. Diener& N. Schwarz (Eds.), Well-Being: The Foundations of Hedonic Psychology, NewYork: Russell Sage Foundation.

- Noice, H., Noice, T., & Staines, G. (2004). A short-term intervention to enhance cognitive and affective functioning in older adults. *Journal of Aging and Health*, 16, 562–585.
- O'Connor, D. B., Cobb, J., & O'Connor, R. C. (2003). Religiosity, stress and psychological distress: no evidence for an association among undergraduate students. *Personality and Individual Differences*, 34, 211-217.
- Parker, M., Roff, L. L., Klemmack, D. L., Koenig, H. G., Baker, P., & Allman, R. M. (2007). Religiosity and mental health in southern, community-dwelling older adults. *Aging & Mental Health*, 7, 390-397.
- Ryan, R. M., & et al. (1993). Two types of religious internalization and their relations to religious orientations and mental health. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 586–596.
- Shreve-Neiger, A. K., & Edelstein, B. A. (2004). Religion and anxiety: a critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 24, 379-397.
- Veenhoven, R. (2003). Hedonism and happiness. *Journal of Happiness Studies*, 4, 437–457.
- WHOQOL. (1998). development of the world health organization WHO QOL-BREF. quality of life assessment. *Psychological Medicine*, 28, 551-558.